

Uit de Uit & Thuis-bijlage in januari 2016:

Marjan Berk (83) vitaal in vrolijke voorstelling “Nooit Te Oud” (To Be Happy!) ‘Neem het leven licht’

Door Jolanda de Kruyf

Het vege lijf krimpt onvermijdelijk. Broze botten craquelieren. De tred raakt, door schade en schande, minder gedurfd. Maar goddank, de lach is nog gul, het hart wijd open. Nieuwsgierigheid naar wat aan de horizon wacht, wint het van een zeker verval. Dus zo’n show met een verrukkelijke titel als “Nooit Te Oud (To Be Happy!)” is Marjan Berk uit het hart gegrepen. De krasse vorstin van het lichte genre (83) heeft het leven lief en neemt dat – waar maar mogelijk – graag vederlicht. ‘Alles is al zwaar genoeg.’

Natuurlijk is het leven gelaagd. “Als een Indische cake”, zou Marjan zeggen. Maar neem het in vredesnaam licht. ‘Zoek toch de nuance. En relativeer!’ Het is het adagium van haar leven. Een overlevingsstrategie die haar ver heeft gebracht, en in barre tijden al innig werd “voorgeleefd” door haar eigen moeder. Haar veel te vroeg overleden heldin. Die kleine, kranige vrouw die tijdens de Tweede Wereldoorlog onderduikers opving, altijd het hoofd koel hield. ‘Hoe zwaar die tijd ook was, zij gaf er toch sjeu aan voor ons kinderen, ze wist overal iets moois van te maken. Lééf het leven. Dat gaf ze ons mee.’

Terug naar de planken. Waar Marjan Berk eigenlijk nooit echt is weggeweest. De gelauwerd schrijfster van dertig boeken en de wereld aan scenario’s voor tv-series, films, musicals en toneelstukken wil nog niet zonder de spotlights. Geniet het beste van twee werelden: Amsterdam, waar alles binnen handbereik ligt. En Kalenberg met z’n landelijke genoegens. Waar ze eind jaren zestig al als een blok viel voor dat schilderachtige huisje aan het water, een oude bakkerij uit 1871. Het rietdorp waar ze een paar weken geleden “compleet in ijzel gevangen” zat. ‘Ik voelde me net Houdini, kon geen kant op, zelfs het gras voor mijn huis was één grote ijskoek.’ Gelukkig zijn er op zo’n moment altijd wel een paar goede “naobers” in de buurt die toesnellen en haar die kleine bevroren wereld uithelpen. ‘Voetje voor voetje zijn we uiteindelijk bij m’n auto gekomen.’ Ze heeft net weer voor vijf jaar haar rijbewijs op zak. ‘Zolang ik kan blijf ik heen en weer rijden, in Kalenberg wonen.’

“Móet je nog zo nodig...?” wordt haar soms gevraagd. Vermoedelijk door mensen die zelf nog zo graag zouden willen. Marjan Berk knikt instemmend. Wat anders dan dit? Wat is mooier dan schrijven en gelezen worden, zingen en gehoord zijn. Weten dat wat je maakt van betekenis is. ‘Schrijven bepaalt mijn leven’, zegt ze, ‘het is ‘t beste dat me ooit overkomen is.’ Met die andere passie, muziek, op een goede tweede plaats natuurlijk. En de liefde voor het cabaret, waar het allemaal begon. Waar die vormen van artisticeit zo heerlijk vervlochten raken. ‘Ik houd wel van hard en scherp cabaret, het mag best ondermijnend zijn. Maar dan wél in combinatie met zang en dans, met impliciet ook weer die knipoog.’

Misschien is die mix wat “Nooit Te Oud” tot een succesnummer maakt. Een luchtige voorstelling die Marjan op het lijf geschreven is. Lief en leed en vergankelijkheid, verpakt in woorden en klanken van troost, van herkenning. Drie verschillende karakters. ‘Drie schakels, alle even belangrijk op het toneel. We vullen elkaar aan.’ Het resultaat is een vrolijke noot waarin tegelijk al de weemoed besloten ligt. Want het programma met Jan Elbertse (zang) en Jelke Smit (toetsen) waarmee Berk momenteel door het land toert, is ook de confrontatie met haar eigen oude dag. ‘Mijn publiek is óók oud, dat groeit met me mee.’ Oud worden gaat vanzelf, voor vitaliteit moet je moeite doen. ‘Geen onnodige risico’s nemen, in beweging blijven. Nieuwsgierig blijven naar het leven!’

“Nooit Te Oud (To Be Happy!)” is een vrolijke voorstelling (90 minuten zonder pauze) met Marjan Berk, Jan Elbertse en Jelke Smit. In deze regio o.a. op de planken in Theater Harderwijk (24/1) en in De Voorveghter in Hardenberg (7/4).